

Історія села Клишки

Клишки - село, центр Сільської ради, розкинулося на берегах середньої течії річки Осоти і знаходиться в 16 км від районного центру - міста Шостки та в 12 км від залізничної станції Воронізька Південно-Західної залізниці. Географічні координати с. Клишки: 51° 44' ми. ш., 39° сх. д.

До Клишківської Сільської ради входять населенні пункти: Заболіття, Московське, Солотвине, Великий ліс, Папаніно, Холодовщина. І проживає 2999 чол. На території села розташовані садиби колгоспів «Перемога», «Октябрь», та радгоспу ім. Шевченка з I 1134 га сільськогосподарських угідь.

В селі працюють: аграрно-технічний сервіс, відділення райсільгоспхімії, дільниця райторфіндприємництва, колона САТІ-1803.

В Клишках є середня школа, в якій навчаються 320 учнів, постійно працюють 35 вчителів. Крім того, є пришкільний інтернат на 50 місць, музична школа, три дитячих садки (170 дитячих місць, 10 дошкільних працівників), будинок культури та два клуби, 4 бібліотеки, відділення зв'язку, ощадкасса, дільнична лікарня, аптека, два фельдшерсько-акушерські пункти, 18 магазинів, кафе, будинок побуту, 4 їдальні, три лазні, відділення райкомунгоспу.

В селі функціонує православний Покровський молебний будинок. Село Клишки знаходиться на території Новгород-Сіверського полісся. В географічному відношенні - це низина зі значним ерозійним розчленуванням. Клімат - континентальний. Зима відносно холодна, сніжна, літо - тепле. Середня температура повітря в січні становить - 7, - 8 °С, в липні + 19 °С. Середньорічна кількість опадів - 550 мм.

На території села протікає річка Осота - притока Десни. Довжина її становить понад 35 км, ширина - близько 5 км. В ґрунтовому покриві поширені дерново-підзолисті, підзолисті, лучні ґрунти. В долині Осоти розкинулися болота. Із корисних копалин важливе значення мають торф, піски, глина, крейда. Село знаходиться в межах поліських мішаних лісів, природно-територіальних комплексів. Природний склад лісів різноманітний: сосна, дуб, береза, вільха, верба, осика; в підліску росте бузина, крушина, скумпія. Серед тварин зустрічаються лосі, вовки, косулі, лисиці, дикі свині, єнотовидні собаки, зайці, борсуки, білки, тушканчики. Багато птахів: ворони, чайки, сороки, коршуни, сойки, дрозди, горобці, синиці, ластівки, жайворонки, снігурі, зозулі, голуби, дрофи, солов'ї, тетеруки та інші. У природних і штучних водоймах водяться щуки, карасі, в'юни, коропи та лини. У тихих заводях боліт гніздяться дикі качки, гуси, чайки, кулики та чаплі.

В 12 км на північний захід від села розташований лісний заказник Сосновий бір. Тут висаджені дослідні культури - костромські, тамбірські, казанські, полтавські, чернігівські, курляндські, польські - дві сотні

географічних варіантів хвойних красунь. Їх заклав видатний лісовод, один з основоположників дослідницької справи в Росії професор В.Д. Огієвський, який тут жив і працював. Фауна і флора нашого краю постійно змінюється і біднішає. Причина цьому - нерозумні промисли, порушення природних біогеоцентрів, забруднення навколишнього середовища отруйними

речовинами. І урбуг доля зникаючих видів рослин і тварин. Адже із зникненням хоча б одного виду назавжди втриматися якась частина природи. На нашій території потребують охорони такі рослини: сон широколистий, конвалія, латаття біле, проліска дволиста, купальниця європейська, глечики жовті, анемона дібровна, любка дволиста. Комахи: жук-олень, великий дубовий вусач. Птахи: велика синиця, польовий жайворонок, великий строкатий дятел, сіра чапля, сіра куріпка, білий лелека, пугач, дрофа. Савці: бобри, ондатри, видри, лосі, косулі, куниці, дикі свині, вовки, борсуки.

Село в епоху феодалізму.

Село Клишки - старовинне поселення, за деякими даними літопису і розповідям старожилів, воно вже існувало коли був заснований Новгород-Сіверський монастир в 1061 р. назва села походить від слова «клички». В минулому річка Осота була повноводною, по ній сплавляли ліс, плавали кораблі купців. Плотарів часто кликали в поселення поїсти і відпочити. Звідси і пішла назва «Клички», що згодом перейшла в Клишки. Існує й друга версія про походження назви села Клишки. На початку XVII ст. Польща посилила агресію проти Російської імперії. І в 1618 році захопила Чернігово-Сіверщину за винятком Путівльщини. На загарбаних землях польська шляхта здійснювала жорстоку політику колонізації і насильства. Приблизно в 1630 році засновниками м. Кролевець (який було засновано у 1625 р.) поляк Вишля послав своїх поляків як робочих людей для розширення території, де тепер с. Клишки та с. Чапліївка.

Серед нових поселенців найвпливовішим був поляк Клишко, саме на його честь поселення почали називати Клишки. У наш час у Польщі прізвище Клишко ще досить поширене.

Поселення Клишки на час свого заснування знаходилося на відстані приблизно 25 верст від містечка Кролевець біля старої військової дороги. Поблизу нього розкинулися ліс Чорнушка та річки Осота. Саме сюди до корінних мешканців цього краю стали прибувати нові поселенці. Одними з перших прибули два реєстрових козаки Загуменний та Стегній. Люд сюди тікав з Правобережної України оскільки там українці масово експлуатувалися та переслідувалися з боку польської шляхти. На нових землях втікачі будували нові двори.

Перша вулиця Клишок мала назву Старинці, пізніше вона називалася ковбасівкою, а тепер носить назву вул. ім. Кірова. У роки національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького 1648 - 1654 років село територіально розширювалося. У ньому з'явилися ще три вулиці - Слобідка. Песчанівка та Патлахівка. У 1723 році в селі налічувалося два двори заможних та п'ять дворів бідних козаків, "описних" козаків 132 двори та бідних - 222 двори.

У другому томі історичному епоса А. Лазаревського "Описание старой Малороссии" (Т-2, полк Нсживський, К. 1893 р.), про село Клишки та його мешканців записано наступне: "...село Клышки и речка Осота при поляках принадлежали имеее с селами Чаплиевка и Лушпики польскому шляхтичу Вишлю, основателю Кролевпа. а после изгнания поляков оно было отдано в 1656 году вместе с теми же сечами козаку Истру Забелс. Последний распределил свои местности между сыновьями. Село Клышки вместе с Обговом отдал младшему сыну Ивану, но в 1689 году с. Клышки у него отобрал гетман Иван Мазепа и отдал их старшему брату Ивана Забелы Степану, который в то время был полковником Нежинским. Долго

хлопотал Иван Забела о возвращении несправедливо отобранного у него села, но ничего сделать не мог, несмотря якобы данную за это гетману Ивану Мазепе взятку в размере 400 червонцев. Село Клышки остались во владении Степана Забелы, а после его смерти вместе с с. Чаплеевкой перешли к его сыну Семену. Но за участие Семена Забелы вместе с женою в заговоре Ивана Мазепы против Петра I, земли ■)ти были у него отобраны Скороїадским и отданы на содержание князю Долгорукому по Универсалу от 22 сентября 1709 года.

В 1717 году в с. Клышки была построена деревянная церковь. После падения династии Довгоруких села Клышки и Чаплеевка были отобраны у них и в 1730 году отписаны на его императорское величество. Затем эти были отданы на содержание так называемых "конских заводов"¹, то есть на территории этих сел размещались конские племенные хозяйства. В 1744 году они были пожалованы императрицей Елизаветой ее духовному священнику Ф.Я.Дубянскому, под властью которого они оставались до конца XVIII века. В 1746 году был снят план села. Оно расширило свои территории, количество населения заметно увеличилось. Зафиксированный значительный прирост населения в селах Клышки и Чаплеевка за время с 1736 г. по 1780 г. следует объяснить так называемыми льготными условиями жизни, которые ввел в своих владениях Дублянский..."

Вже у 1781 році в селі налічувалося 59 козацьких дворів на 89 хат, 404 селянські двори на 500 хат. Траплялося таке, що в одному дворі було по дві 'хати. Указ про запровадження на Україні кріпосного права в 1783 р. закріпив селян за поміщиками і переселення припинилося, побудовані за часів володіння Дублянського хати стали непотрібні.

На початку XX ст. Дублянський продав свій маєток поміщикам Соломку, "Бугаєвському та Скляренку. В 1820 р. в центрі села було побудовано кам'яну церкву, а в 1877 р. до неї добудовано дзвіницю. Загалом, церкву будували 20 років. Назвали її на честь Святої Покрови. На дзвіниці висіло вісім дзвонів, кожен з них важив 106 пудів.

Заняття селян.

Основна маса селян жила бідно, оскільки займалася хліборобством. Землю орали дерев'яними сохами зі сталевим сошником, рідко плугами, які тягнув кінь чи корова. В селі, крім хліборобства, селяни ще займалися народними промислами, адже влітку, восени та навесні з ранку до пізньої ночі всі від мала до велика були в полі, а довгими зимовими вечорами та на вечорницях з'являвся час на кустарщину та речі хатнього вжитку. Яких умільців тут тільки не було: і чоботарі, і шорники, і плетникарі, і слюсарі, і бондарі, і кравці, і ковалі, і мідники, і теслі, і кожум'яки, і колісники та багато інших. Кожна жінка змалечку вміла ткати полотна, для чого кожна родина сіяла льон та коноплі. Жінки ткали полотна, рушники, скатертини, постільну білизну, доріжки, вовняні ковдри та інший хатній дріб'язок. З полотна у подальшому шили одягу, верхню та нижню білизну. Не було "такої жінки, яка б не вміла майстерно прясти та вишивати. Потім чоловіки з конопель плели мотузки. Майже кожен чоловік за зиму мусив сплести по декілька десятків лаптів, щоб вистачило на весь рік.

Заможним селянам та середнякам жилося значно краще. Вони мали пасіки, які давали чималу користь та прибуток. Родини тримали бджіл в дуплах.

Ось що згадувала про своє тогочасне життя жителька села Клишки Дем'янич П.М. 1876 року народження: "...Ми робили на поміщика по 16-18' годин на добу і за це отримували по 20 копійок. Що за ці гроші я могла купити? Один аршин помазейки коштував 17 копійок, фунт цукру - 7 копійок, пуд жита - 50 копійок. А були такі роки, коли ціпа за пуд хліба сягала один карбованець. Податок за землю складав 14 карбованців. В моїй родині було три особи. Зібраного врожаю не вистачало прогодувати сім'ю. Білий хліб ми їли лише на Великдень, а м'ясо, сало та молоко па столі не з'являлося по півроку. А ще ми свято дотримувалися постів. Постували всі від середи і п'ятниці протягом року, а їх було 60 днів, дотримувалися Великого посту - 49 днів, Петрівського - 21 день, Спасу - 14 днів, святкували Головосіка 29 серпня та Воздвиження - 14 вересня. Люди дуже бережно ставилися до хліба, берегли його..."

Село та його поселенці.

Село Клишки, розгорнувшись на берегах річки Осоти, влітку все утопає в зелені. Воно дійсно вважається одним з найкрасивіших та мальовничіших сіл на Поліссі. На околицях села розкинулися вигони для випасу скоту. Всього їх налічувалося вісім, загальна їх площа становила приблизно 360 десятин. Кожен з цих вигонів перемежався дикоростучими фруктовими деревами. Більшість селян сповна використовували ці дари природи, заготовляючи на зиму. У тіні від крони дерев у спеку ховався скот.

Хати в основному будували з дерева. Це були чотиристінні низенькі будиночки з 2 - 3 маленькими віконцями. Дах вкривали соломою. До хати прибудовували сінці та комори. В середині та зовні хату білили крейдою. Майже біля кожної хати ріс сад: вишні, яблуні, сливи, груші. Кожна садиба огорожувалася тином та варинами. У деяких подвір'ях були плетені хліви та клуні, в яких молотили зерно, зберігали сіно та соломку.

Жито та просо селяни жали серпами, гречку, віку, ячмінь косили косою з грабками. Слідом за косарями жінки в'язали снопи і складали їх в копиці. Вимолочували зерно ціпами. Дворові будівлі розташовувалися близько одна біля одної, що загрожувало втратити урожай від пожежі з причини необачно викинутого недопалка чи пустощів дітей з вогнем.

В селі змалечку дітей привчали поважати старших. Зовні мешканці села намагалися бути чистими та охайними, чоловіки носили вуса, рідко бороди. Волосся на голові не стригли, а лише відрізали довгі пасма. Така зачіска мала назву "під горщок". Жінки ж волосся намагалися не стригти взагалі, або дуже рідко. Острігали лише жінку, яка себе зганьбила чи занастила. Вона була приречена за сумну долю: накласти на себе руки чи піти геть з села, зникнути.

За свою історію село зберегло народну мудрість, трудову та загальнолюдську мораль, народні звичаї та побут, традиції, усну народну творчість. Вона віками передається від покоління до покоління односельців.

Село в епоху капіталізму

Після скасування кріпосного права в 1861 році, Російська імперія стала на шлях капіталізму. В цей час в с. Клишки мешкало 3625 осіб, налічувалось 1300 дворів та одна церква. Поміщик Соломко побудував цукровий завод, який розміщувався на території, яка в даний час є городом колгоспника М.Ф.Базилевича. Цей завод протягом 1861-1862 років виробляв 3560 пудів (56960 кг) цукру піску. На місці теперішньої бані колгоспу "Октябрь" колись поміщик Бугаєвський побудував винокурний завод. Протягом 1862-1863 років ним було вироблено алкоголю 7065 відер. На місці сучасного млина колгоспу "Перемога" колись поміщик Скляренко побудував крохмальний завод. На своїх заводах поміщики використовували працю найманих робітників. Таким чином, в селі утворився прошарок робітників. У 1890 році було відкрито початкову школу, яку відвідували 34 хлопчики та двоє дівчат. Школа знаходилася на місці теперішньої двоповерхової школи. Наприкінці XIX ст. поміщики Соломко, Бугаєвський та Скляренко продали свої землі, маєтки та заводи поміщикам Амосову та Хрульову. З часом виробництво продукції на цих заводах зменшувалося, обладнання зношувалося. Заводи занепадали.

На початку XX ст. поміщик Хрульов побудував новий винокурний завод, на якому виготовлявся спирт-сирець для Шосткінського порохового заводу. Цей винокурний завод проіснував приблизно десятиліття, і був остаточно зруйнований у роки революції. В залишках цього заводу згодом розміщувався кормовий цех свинотоварної ферми радгоспу ім. Шевченка. Потім від поміщиків Хрульова та Ільїнського право власності на завод переходить до поміщиків Демченка, Власенка та Закрижевського. В селі поглиблюється процес розшарування селянства. Поряд з поміщиками з'являються більш заможні селяни - куркулі. Деякі викупали у поміщиків землі. У більшості селян у володінні знаходилося від 2 до 9 десятин землі, які вони обробляли в основному дерев'яними знаряддями праці.

На берегах річки Осоти стояло чотири млини, дві крупоружки, дві олійниці та дві переносні олійниці. На околиці села працювали чотири кустарні цегляні заводи. Народні ремесла в селі процвітали. У кожного майстра було 2 - 3 учні, яким він передавав весь свій досвід, вміння, знання та навички. Наприкінці XIX ст. початку XX ст. село Клишки зазнало свого визначного розвитку.

Створення РСДПР

Пригнічування селянства та нещадна експлуатація робітничого класу призвела до посилення класової боротьби. У 1895 році з ініціативи В.Леніна у Санкт-Петербурзі було створено "Союз боротьби за визволення робітничого класу", який започаткував революційні настрої в Росії. Активну роботу по створенню газети "Іскра" та її розповсюдженні на Сумщині здійснювати мешканці м. Конотоп брати Степан Іванович та Іван Іванович Радченки. Ленінська "Іскра" переправлялася агентами в міста Конотоп та Шостку, а звіди розповсюджувалися по навколишніх селах.

Провідна роль у ідейному та організаційному об'єднанні місцевих соціал-демократичних осередків, у створенні пролетарської партії належить ленінській газеті "Іскра" та праці В.Леніна "Що робити".

В січні 1904 року почалася російсько-японська війна 1904-1905 р.р. Ця війна мала імперіалістичний загарбницький характер як з боку Японії, так і з боку Росії. На війну було відправлено сотні тисяч солдат, матросів та офіцерів, в тому числі 25 чоловік з нашого села. У цій війні брав участь колишній клишківський поміщик, а згодом адмірал Стракевський. На крейсері "Варяг" та "Кореєць" матросами були теж вихідці з с. Клишки. Ця війна закінчилася для Росії поразкою. Це відбулося в основному через недолугість та непрофесійність командування та недостатнє оснащення війська. В цій війні загинули 12 мешканців с. Клишки, а ті, хто вижив, повернулися додому каліками. Поразка Росії у російсько-японській війні ще більше сприяли невдоволенню населення, підбурювали революційний рух в Росії.

В січні 1905 року відбулася перша російська революція. В цей час серед мешканців с. Клишки сформувалася ініціативна група борців проти царизму, яка мала постійний зв'язок з осередками соціал-демократичних організацій. Серед учасників цих осередків розповсюджувалася революційна література. До складу цієї ініціативної групи входили: Курило А.С., Загуменний Ю.Д., Верьовка П.Г., Фесенко М.М. Головною метою цієї групи було повалення царського режиму. Члени групи грабували та спалювали панські маєтки, роздавали землі незаможним селянам, брали участь у звільненні політичних в'язнів тюрми м. Кролевець. Першим більшовиком - вихідцем з нашого села був Іван Самійлович П'ятак, який вступив в члени РСДРГІ у 1905 році в м. Одеса. За даними архівних матеріалів центрального державного музею Військово-морського флоту СРСР, І.С. П'ятак народився у 1879 році в с. Клишки Кролевецького повіту Чернігівської губернії. У 1905 році працював слюсарем на заводі РОПІТ в м. Одеса. З 1906 р. по 1911 р. плавав на судах Чорноморського флоту.

27 квітня 1911 року І.С. П'ятак був заарештований по так званій "політичній справі" - він брав активну участь у мітингах, страйках, таємних зборах, відвідував нелегальний соціал-демократичний гурток

більшовиків, розповсюджував революційну літературу. За свою діяльність був засуджений на 4 роки та засланий до с. Коса Чердиітського повіту Пермської губернії. До цього часу в архіві центрального державного музею Військово-морського флоту СРСР зберігається альбом з фотографіями І.С. П'ятака.

У 1908 році трагічно загинув член ініціативної групи Курило А.С. Його зрадив "товариш" С. Корж в той час, коли Курило А. С. переховувався від переслідувань таємної поліції. Він відстрілювався до останнього патрона,, а останню, кулю залишив собі.

Культура, освіта, побут села в епоху капіталізму.

Основним розповсюджувачем культури на селі була церква. Вона знаходилася в центрі села і мала не лише культурну, а й архітектурну цінність. Наприкінці XVIII ст. при церкві було відкрито церковно-приходську школу. **Зараз у цьому приміщенні знаходиться історико-краєзнавчий музей.** У 1907 р. за сприяння членів місцевого земства кіньми було привезено з м. Кролевець до села Клишки цеглу та інші будівельні матеріали для будівництва початкового училища. У 1908 р. будівництво було завершено. Цей будинок вважався одним з найкращих в усьому Кролевецькому повіті.

Село в період I світової війни та Жовтневої буржуазно-демократичної революції 1917 року

В серпні 1914 р. почалася I Світова війна, на яку було мобілізовано 360 мешканців села Клишки. Протягом 1915 року було призвано ще 170 чоловік. Для мобілізованих на центральній площі священик прочитав молебень, під спів "Многая лета царю батюшке и русскому воинству..." мобілізовані на 80 підводах рушили на м. Кролевець. Біля гори Нескребійка був відслужений другий молебень за вояків. З цієї війни до рідних осель не повернулося понад сто чоловік, каліками залишилися близько 150. У лютому 1917 року відбулася Лютнева буржуазно-демократична революція. Ця звістка долетіла і до Клишки. Але її розповсюджували дуже дивним чином. На воротах вивісили табличку, на якій було написано новину, кожен, хто прочитав, повинен був перевісити її на ворота сусіда. 25 жовтня (7 листопада) 1917 року відбулася Велика жовтнева соціалістична революція.

В Встановлення радянської влади на Україні було проголошено 11-12 грудня 1917 року. 24 грудня 1917 року цю постанову ВКП(б) було зачитано перед жителями с. Клишки. Саме цей день вважається днем встановлення радянської влади в с. Клишки.

В березні 1918 року об'єднані сили зовнішньої та внутрішньої контрреволюції розпочали громадянську війну. В середині серпня 1919 р. через наступи генерала Денікіна начальником комуністичного загону Кролевецького повіту було видано наказ №2 про створення Клишківського

загону самооборони, Клишківської партійної комсомольської організації та Загону комуністичної оборони. Першим командиром загону та першим секретарем партійного осередку с. Клишки було обрано СІ. Стегнія, начальником штабу - А.Д. Ночовного, бійцями - Ф.Д. Стегнія, І.М. Патлаха, Я.Т. Шелехмана. А власне сама комсомольська організація була створена у грудні 1920 року, її секретарем було обрано А.А. Киндяка.

Першими комсомольцями були: Коржевський Г.Я., Стуиак Т.А., Карнаух М.Н., Суботкевич К.П., Киричок Л.Т., Шляховий І.П., Прулкогляд М.І., Кириєнко І.М., Лисенко М.Я., Калюжний МП.

Згодом комсомольський загін влився до полків Щорса, Боженко, Примакова.

оротьба за зміцнення Радянської влади в с. Клишки та Клишківському районі.

В період НЕПа в селі з'явилися непмани з числа євреїв, що залишилися в селі. Вони активізували економічне життя, зокрема торгівлю. Почали створюватися непманські торгівельні осередки. На противагу ним, почали виникати спілки споживчої кооперації. Так, однією такою спілкою було викуплено крохмальний завод, який забезпечував крохмалем більшу частину району. У 1922 р. в селі було створено комітет, головною метою якого було надавати посильну допомогу найбільш біднішим селянам. Головою комітету було визначено комуніста Василя Івановича Компанійця, секретарем -Калюжного Миколу.

В 1923 році с. Клишки стало районним центром Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губернії. До складу Клишківського району входили села: Клишки, Чапліївка, Лушники, Собич, Тиманівка, Погоріловка, Розлета та хутір Дідівщина. Райком партії та райком комсомолу розміщалися у будинку (зараз це вул. Калініна, буд. 5) райвиконком у будинку (зараз це вул. Калініна, буд. 2), секретарем райкому партії було обрано т. Жорова.

До складу клишківського РВК входили: голова РВК Ковальов, секретар -Прохоровський, члени РВК - Касюк, Резнік, Саченко, Власов, Семенюк, Білоус, Прохоровський, Жительний, Еременко, Маслокова, Дорошенко, Ловець, Максимець, Реп'ях, Казаневський, Фатон, Савицький.

Найбільш відомими борцями за зміцнення радянської влади в селі та районі в цей час були секретар партійної організації П'ятак Іван Самійлович, голова волосної ради Савелій Стегній, військовий комісар Кузьменко Антон Захарович та комсомолец В. Бензик. Це були дуже авторитетні та шановані люди на селі.

В цей час на території району діяла банда Ващенка, яка вела підіривну діяльність проти існуючої влади, грабувала мирне населення, знищувала комсомольців та комуністів. Але загін під проводом П'ятака знищив банду, хоча члени цього загону загинули. Особлива заслуга у знищенні банди Ващенка належить Д.С. Коротченку та М.М. Фесенку.

Розвиток культури та освіти на селі.

Після закінчення громадянської війни у 1922 році в селі було відкрито будинок народної творчості, де збиралися шанувальники народної самодіяльності. Згодом серед активістів було створено гурт народної самодіяльності, керівником якого став вчитель Киндяк А.Е. До гуртка входили: фельдшер Ворона І.П., оркестром струнних іструментів керував Іллюченко Ф.Е., духовими інструментами завідував Короваєнко І.П.

Часто до села приїздили артисти з інших міст. В народному будинку виступав навіть всесвітньо відомий борець Іван Піддубний. В 20-х роках минулого століття до народного будинку регулярно привозили кінофільми. Першим механіком був В. Іллюченко.

У 1923 р. молоді комуністи СІ. Левченко, М. Сергейчик, І.Е.Лисенко були делеговані на навчання до Шосткінського рабфаку.

В 1924 р. за ініціативи райкому було засновано хутір Великий ліс. У цьому ж році у с. Клишки було створено піонерську організацію. Першим піонерським вожатим було обрано Цибульського, а першими піонерами стали Киндяк В.Ф., Киндяк Л.Д., Казюка В.П., Загуменний В.Р., Левченко І.К., Шульга Н.П., Андрієвський А.Ф., Шевченко П., Зеленський Н.П., та багато інших.

У 1925 р. комсомольська організація делегувала своїх комсомольців до Харкова на навчання в рабфаці.

У тому ж 1925 році у с. Клишки було відкрито першу семирічну школу. Директором школи був Василько І.І., вчителями Рябін Г.О., Алферова П.Г., Ступак І.А. та інші.

У 1926 - 1927 р.р. у цій школі українську мову та літературу викладав рідний брат відомого поета Павла Тичини - Євген Григорович Тичина. Сам Павло Тичина неодноразово навідував свого брата Євгена. У 1926 р. с. Клишки увійшло до складу Шосткинського району Глухівського округу Чернігівської губернії.

З 16 січня 1927 р. в селі було відкрито лікбез. По хатах вечорами вчителя та комсомольці навчали доросле населення грамоті. Поступово все більше односельців оволодівають грамотою, вміють читати та писати. Особливо їм подобається читати статті клишківського сількора Киричка Луки Лукича у "Крестьянской газете". З 1927 р. в хати селян надходять перші листи, газети та журнали, які розносять перші листоноші Киндяк В.Д. та Загуменний В.П. В цей час сумарна довжина вулиць села складала 1 16 км. У тому ж 1927 р. з ініціативи партійної організації на базі колишньої поміщицької садиби Хрульова було створено сільськогосподарську комуну "Незаміжник", до якої увійшли 12 бідняцьких господарств. Першими комунарами були Скоробогатько О.О., Левченко Н.А., Рева І.С., Ступак А.Х., Штирхун І.В., Прудкогляд Ф.Т., Турчин П.З. та інші. Головою комун було вибрано Скоробогатько Флексія Андрійович.

Весною 1930 р. було створено перше колективне сільське господарство "Перемога". Першими її членами стали комуністи, комсомольці та активісти села. Головою артіль було вибрано Семенуху Федора Григоровича. За "Перемогою" було організовано селянське товариство "Перше травня", яке займалося спільною обробкою землі. До "Першого травня" записалися селяни з вулиць Царівка, Шляхова, Андресівка, Гори, Кавунівка, Рубаниківка, Ковбасівка. Головою обрали Турчина Данилу Фроловича. До колгоспу "Борець" записалися селяни з вулиць Патлахівка та Пожарівка, головою обрали Оберемка Петра Митрофановича. До колгоспу "Шлях до кращого" вступили селяни з вулиць Песчанівка, Слобідка, Цьомківка, Червонодіївка та хутору Ошмань, головою став Короткевич Петро Устимович.

Колгосп "Червоний партизан" створили селяни з хуторів Солотвине, Великий Ліс та Заболіття, головою став Семенуха Петро Опанасович.

На основі сільськогосподарської комуні "Незаміжник" згодом утворилася артіль "Ясний ранок"¹, куди входили селяни вулиць Песчанівка, хуторів Піндюрова та Папаніна, а також селяни з Пожарівського випуску. Ініціаторами і організаторами колгоспного руху на селі крім вище названих голів колективних господарств були Несвітайло Ф.І., Патлах І.М., Чернодід Г.Л., Цьомка Д.Ю., Безкоровайний В., Казюка В.П., Компанієць В.П., Остапчук Н.Г., Сачьова Ф.А. та інші.

У 1937 р. по країні прокотилася хвиля сталінських репресій, яка не обминула і жителів с. Клишки.

У 1938 р. було незаконно репресовані: П'ятак А.А., Фастовець А.Г., Сусел А.С., Ночовний С.М., Патлах С.Г., Шевченко П.П., Злагодух Д.А., Безкоровайний С.І., Ступак А.А., Корж Г.Н., Лисенко І.Д., Ночовний В.І., Лугін Г.М., Короткевич В.М., Патлах Д.А., Корж С.Я., Турчин А.М., Безкоровайний І.С., Безкоровайний Ф.І., Пятак Г.Г., Товстуха І.Г.

Всі ці люди були безпідставно притягнуті до кримінальної відповідальності у 1938 році та реабілітовані у 1956 р.

У другій половині 30-х років відбувається піднесення сільського господарства та колективного виробництва. Колгоспники працюють з великим патріотизмом. До села прибуває техніка, мінеральні добрива, різноманітна промислова продукція.

Серед колгоспників поширюється стаханівський рух. У колгоспі "Перемога" першою стаханівкою стала ланкова, депутат сільської та районної Ради Мамченко Тетяна Петрівна.

У Клишках з'являються послідовники Паші Ангеліної. У МТС працюють трактористами Патлах Н.Г., Форостина М.В., Рогова Н.Н.

Великих успіхів досягнув і колгосп "Борець", який спеціалізувався на селекції нових сортів зернових культур. Після вдало проведених селекційних робіт врожайність тільки-но виведених нових сортів

перевищувала 40 ц/га. Крім того, цей колгосп також займався виведенням породистих коней шляхом штучного осіменіння. Великим спеціалістом у цій справі був Патлах Я.М.. Колгосп "Борець" демонстрував свої досягнення на Всесоюзній сільськогосподарській виставці у Москві 1939 - 1940 р.р., а Патлах Я.М. був нагороджений урядовою нагородою.

У 1939 р. у Москві відбувся Всесоюзний зліт стаханівців, на який колгоспи "Борець" та "Ясний ранок" направили своїх делегатів: Дейнеко М.И. та Ребетко П.

Село розвивалося, життя кращало, але сільське господарство так і не набрало необхідного темпу розвитку для ліквідації тяжких наслідків руйнівної суцільної колективізації 30-х років.

В цей час у с. Клишки ведеться будівництво виробничих приміщень конопляного заводу колгоспу "Борець". У 1938 р. жителями села було збудовано нове приміщення 7-річної школи, розрахованої на 280 учнівських місць.

У 1939 р. зусиллями селян збудовано сільський магазин, розпочато будівництво ресторану.

Велика Вітчизняна війна 1941-1945 р.р.

22 червня 1941 р. фашистська Німеччина віроломно напала на Радянську Україну, почалася Велика Вітчизняна війна. У цей час Комуністична партія Радянського Союзу висунула гасло "Все для фронту, все для перемоги". З метою мобілізації людських і моральних ресурсів країни для розгрому окупантів було створено Державний комітет оборони під головуванням І.В. Сталіна. Проти загарбників разом з усіма народами СРСР піднявся і ^/український народ.

Для боротьби з ворогом ЦК КП(б) України створював підпільні обкоми, райкоми, комсомольські організації, які формували партизанські загони, закладали бази зброї та продовольства. Керівником партизанського руху на Україні було призначено секретаря ЦК КП(б) України Д.С. Коротченка.

Для людей, що залишилися у с. Клишки настали страшні дні окупації, рабських умов існування, терору та грабежів. З 2 вересня 1941 р. по 2 вересня 1943 р. десятки клишківців було розстріляно, порятунку не було нікому.

Розстріляні були: Леонтій Ковбаса, Іван Бонзик, Дар'я Вакула, Володимир Кіндяк, Мотря Ступак, Іван Якименко. Всього ж у Шосткинському районі було розстріляно понад дві тисячі чоловік, а понад шість тисяч молодих юнаків та дівчат було вивезено на примусові роботи до Німеччини. Під керівництвом Сумської обласної партійної організації вже у перші місяці війни до лав діючих армій добровільно було призвано більше 207 тисяч чоловік, мобілізувалося з числа запасу 7769 комуністів (що складало 40% від загальної кількості обласної партійної організації) та 35 тисяч комсомольців - більше половини складу сумської обласної комсомольської організації.

15 серпня 1941 р. було затверджено склад підпільного обкому, трьох оркомів, 31 райкому, 146 партійних організацій і груп, 18 райкомів ЛКСМ України. Для підпілля було виділено 1451 комуністів, в т.ч. 200 відповідальних партійних радянських комсомольських працівників.